

Memo POHO	
Gedeputeerde	J. Otter en E. van Dijk
Afschrift	[redacted] J, [redacted] J (Prolander)
Datum	5 oktober 2023
Poho datum	16 oktober 2023
Opsteller	[redacted] J Toestelnummer: [redacted] J
Afgestemd met	[redacted] J (Natuur), [redacted] J (Water, Bodem en Milieu), [redacted] J [redacted] J, [redacted] J, [redacted] J (Cultuur, Maatschappij en Vrijtijdseconomie), Prolander
Onderwerp	Inrichtingsplan Roodzanden - instemming
Doel memo	☐ Ter discussie ☐ Ter informatie
Bijlage	Inrichtingsplan Roodzanden
Naar GS	nvt

Advies/Vraag

In te stemmen met het Inrichtingsplan Roodzanden.

Inleiding

Aanleiding

De Bestuurlijke Voorbereidingscommissie Drentsche Aa (BVC; nu BAC geheten) heeft in 2020 in haar Programmatische aanpak Drentsche Aa een viertal gebieden benoemd als 'laaghangend fruit-projecten'. Dit zijn gebieden die begrensd zijn in het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Het gebied Roodzanden, gelegen op de flank van het Schipborgerdiep tussen Zeegse en Oudemolen, is één van die gebieden. In dit gebied waren de gronden nagenoeg vrij zodat Prolander de planvorming voor de inrichting van dit gebied kon oppakken. Met mogelijk een snelle uitvoering en de overdracht van dit gebied aan de eindbeheerder.

Prolander heeft voor deze projecten in samenwerking met haar gebiedspartners een plan van aanpak opgesteld (combinatie van een Basisdocument en een Pva per gebied). De BVC heeft deze documenten in april 2021 vastgesteld en daarbij benadrukt, dat de integrale aanpak met de streek en partners van belang is alsook dat voortvarend richting uitvoering gewerkt moet worden.

Kader

Het deelprogramma Drentsche Aa valt onder het Programma Natuurlijk Platteland (PNP). Het hoofddoel betreft het herstel van het beekdal Drentsche Aa door uiterlijk eind 2027 de restopgave realisatie extra natuur te hebben toegevoegd aan het NNN. In Roodzanden gaat het om een oppervlakte van ca. 60 ha die ook valt onder de Natura2000 begrenzing. Bijzonderheid is dat hiervan ca. 10 ha in eigendom is van particulieren.

In het Natuurbeheerplan uit 2021 staat vermeld welk ambitieniveau moet worden nagestreefd.

De volgende hoofddoelen zijn voorts van toepassing:

- Herstel van het geo-/ecohydrologisch systeem;
- Streven naar een herkenbaar landschap;
- Versterking recreatieve beleving;
- CO2-vastlegging.

Ook in de Omgevingsvisie wordt het herstel van het natuurlijk beekdallandschap Drentsche Aa benoemd. Gepleit wordt om voor de diverse opgaven via een integrale en zorgvuldige werkwijze tot afweging te komen. Daarnaast is de Kaderrichtlijn Water op dit project van toepassing.

Bovenstaande (belangrijkste) kaders zijn nader uitgewerkt in de Integrale Landschapsvisie Drentsche Aa 2.0 (2017) en de Inrichtingsvisie Beekdalen Drentsche Aa (2017). Beide documenten zijn sterk richtinggevend voor het planvormingsproces.

Totstandkoming inrichtingsplan

Gestart is met het laten uitvoeren van een aantal basisonderzoeken (o.m. bodem, archeologie, cultuurhistorie, flora & fauna). Voorjaar/zomer 2021 heeft Prolander via digitale werksessies (vanwege beperkingen ivm corona) in samenwerking met gebiedspartners, streekorganisaties en belanghebbenden de schetsfase succesvol doorlopen.. Het resultaat was een boekwerkje Schetsontwerp Roodzanden. Na instemming van de BVC heeft Prolander dit schetsontwerp tijdens een inloopavond in oktober van dat jaar gepresenteerd aan de streek, in combinatie met een terreinbezoek. De reacties waren overwegend kritisch en positief. Kritisch vooral vanwege het erin opgenomen particuliere initiatief tot realisatie van enkele recreatiewoningen (inmiddels van de baan op grond van het gemeentelijke standpunt) en positief, omdat het gebied er in diverse opzichten op vooruit kan gaan. Aandachtspunt daarbij was de breed gedeelde wens om de recreatieve voorzieningen (wegen en paden) niet verder uit te breiden. Dit resultaat van de schetsfase kreeg de instemming van de BVC en daarmee kon Prolander verder met de volgende fase: planvorming inrichtingsplan.

In 2022 is met inzet van ingenieursbureau Witteveen+Bos het ontwerp-inrichtingsplan opgesteld. Hierbij is opnieuw samengewerkt met de betrokken organisaties en belanghebbenden. Centraal daarbij stond een werksessie in mei 2022 waarin de diverse bouwstenen voor het plan op thematische wijze werden besproken. Eind 2022 kwam het inrichtingsplan in ontwerp gereed. De belangrijkste maatregelen waarmee zo goed mogelijk invulling wordt gegeven aan de gestelde projectdoelen zijn:

- Het dichten van sloten en greppels waarmee invulling wordt gegeven aan het ecohydrologisch herstel: het regenwater zakt de bodem in en vervolgt via natuurlijke route z'n weg naar het beekdal;
- Het afgraven van een deel van het maaiveld (maximaal 30 cm van de voedselrijke bovenlaag voorheen in agrarisch gebruik) waarmee meer afwisseling in ecologisch en landschappelijk opzicht ontstaat en de gewenste, meer voedselarme groeiomstandigheden ontstaan;
- Realisatie van een klein ven op de plek waar in vroeger tijd een kleine eendenkooi was gesitueerd;

Aanvullend hierop wordt invulling gegeven aan een zogeheten koppelkans: het op twee plekken in tussengelegen bospercelen verwijderen van de meeste bomen (breedte: ca. 50 meter), waarmee de gewenste doorgaande, open verbinding over de gehele beekdalflank ontstaat. Een verbinding die de groei- en leefomstandigheden creëert voor de beoogde flora (bv. heide) en fauna (bv. amfibieën, vlinders). Een bijzondere aanvulling op het plan, omdat deze bosstroken in particulier eigendom zijn en alle eigenaren hun medewerking eraan willen verlenen. Motivatie van deze mensen daarbij was ook dat er een meer open landschap ontstaat, iets wat een gewaardeerd kenmerk van deze omgeving uit een verder verleden is.

Ca. 10 ha van het projectgebied is in particulier eigendom. De eigenaren beheren het nu reeds als natuur (rust kwalitatieve verplichting op), staan positief tegenover de planvorming en willen er onder voorwaarden aan meewerken. Belangrijkste voorwaarde is dat de in hun optiek verlaagde grond- en gebruikswaarde als gevolg van de inrichting, wordt gecompenseerd. Op dit moment is de onderhandeling daarover - op basis van onafhankelijke taxaties - nog gaande.

Ook het vermelden waard is een bestaande, particuliere recreatiewoning in Roodzanden, niet gelegen in projectgebied. Met de eigenaren is van begin af aan sprake van afstemming en contact. Het inrichtingsplan voorziet in enkele specifieke maatregelen die erop gericht zijn de eventuele gevolgen van het plan voor deze woning – mogelijk vaker beperkt wateroverlast – te verminderen/teniet te doen.

Op 20 maart 2023 heeft Prolander samen met Witteveen+Bos het ontwerp-inrichtingsplan gepresenteerd aan de streek. Na de plenaire presentatie van de hoofdlijnen van het plan, konden de vele bezoekers aan thematafels nadere informatie verkrijgen en vragen stellen. Conclusie van de avond was dat vanuit de meeste bezoekers instemden met het plan, een resultaat dat ook een gevolg was van de gekozen aanpak vanaf de projectstart met brede inbreng vanuit de streek.

~~(exclusief BTW)~~ Prolander heeft alle reacties van die avond en die de weken daarop nog binnenkwamen, opgenomen in een Reactiedocument. Hierin kan iedereen nalezen wat de antwoorden op de vragen zijn en hoe sommige opmerkingen zijn verwerkt in het inrichtingsplan. Het inrichtingsplan is op basis van die reacties op enkele plekken aangepast, met name in de juiste weergave van de maatregelen op de plankaart. De BAC heeft op 22 juni jl. ingestemd met beide documenten en met het voorstel het definitieve Inrichtingsplan Roodzanden aan te bieden aan Gedeputeerde Staten (onderhavig poho-voorstel). Deze instemming vormde voor Prolander ook het startpunt voor de

volgende fase: voorbereiding op de daadwerkelijke uitvoering. Beide documenten zijn inmiddels op de website gepubliceerd.

Tot slot: tijdens het gehele werkproces heeft Prolander de aanpak en (tussen)resultaten geregeld gepresenteerd en besproken in de projectgroep, waarin alle betrokken overheidsorganisaties zitting hebben. Het merendeel van die organisaties hebben ook zitting in het Programmteam, dat de BAC ondersteund in haar werkzaamheden.

Kosten en financiering

Voor het inrichtingsplan is een kostenraming opgesteld. Hieruit volgt dat de realisatie ca. €1,9 mln. (exclusief BTW) kost.

In het Programma Natuurlijk Platteland is financiering opgenomen voor grond en inrichting van nieuwe natuur voor o.a. de deelgebieden binnen de Drentsche Aa. Roodzanden valt hieronder.

Aanvullende vormen van cofinanciering blijken vooralsnog niet beschikbaar. Prolander blijft hier komend jaar wel onderzoek naar doen.

Argumenten

Met dit Inrichtingsplan Roodzanden wordt zo goed mogelijk inhoud gegeven aan de diverse gebiedsdoelen die volgen uit het brede beleidskader. Belangrijk daarbij zijn:

- de inrichting zorgt ervoor dat dit deel van het Nationaal Park Drentsche Aa zijn gewenste ecohydrologische en klimaat-robuste invulling krijgt;
- de betrokkenheid van de streek bij de planvorming en de verkregen instemming met het plan.

Risico's

Gezien de instemming vanuit de streek en de beschikbare financiering is er vooralsnog geen sprake van risico's.

Wel kan de nog lopende onderhandeling met de particuliere eigenaren binnen het projectgebied ertoe leiden, dat zij niet akkoord gaan met de realisatie van het inrichtingsplan op hun gronden. Dit standpunt doet niks af aan het integrale inrichtingsplan zelf, wel betekent dit een kleine beperking van de toekomstige uitvoering.

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

Prolander is onlangs begonnen met de voorbereiding op de uitvoering, zoals:

- het aanvragen van de diverse benodigde vergunningen (quickscan hiervan vormt bijlage in het plan), deels namens de betrokken particuliere grondeigenaren (contractueel vast te leggen);
- de uitvraag voor het opstellen van het uitvoeringsbestek;
- het in samenwerking met de provincie inzoomen op het vraagstuk hoe in projecten als Roodzanden, tijdens de daadwerkelijke uitvoering meer en meer gebruik gemaakt kan en zal worden van emissiearme machines;

De planning is dat de aanbesteding van de uitvoering voorjaar 2024 start, waarmee de uitvoering najaar 2024 kan aanvangen. Nadrukkelijk streven is de uitvoering vóór het broedseizoen 2025 af te ronden.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen